

[Jørgen Gram.]

man betænker vore brændselsvanskeligheder, så passer det os særdeles godt, om vi nu kunne få nye energimuligheder at øse af snarest muligt. Det første — eller der kan måske blive tale om flere — producerende værk må naturligvis nærmest betragtes som et forsøgsobjekt, der bekostes af offentlige midler, men elektricitetsproduktionen må snarest muligt tages ud af statens hænder og overgives til de bestående værker og forsyningselskaber. Selvom der foreløbig må regnes med hurtige fornyelser på grund af nye fremskridt og efterfølgende store afskrivninger og store udgifter, tror jeg, at den praktiske udnyttelse på dette felt må lægges over til de samarbejdende producerende værker. Jeg vil tro, at samtlige el-værker vil tilslutte sig dette synspunkt og være rede til at indrette sig derefter. Det måtte synes naturligt, om ministeriet for offentlige arbejder, under hvilket elektricitetsproduktionen sorterer, havde fået en mere fremskudt plads i de foreliggende opgaver i kraft af sit gode samarbejde med elektricitetsværkerne — dette være sagt uden nogen brod til den højtærede finansminister. Jeg ved ikke, om finansministeren vil udtale sig herom. Vort parti synes i hvert fald, det havde været den naturligste udgang af spørgsmålet om, hvem der skal stå i spidsen eller være med i spidsen for denne opgave.

Af bemærkningerne til lovforslaget ses iøvrigt, at regeringen har øje for, hvilke vidtspændende opgaver der ligger for. Jeg vil gerne citere det samme stykke, som det ærede medlem hr. Heising havde øje for. Der står her i bemærkningerne til lovforslaget:

„For at kunne gennemføre etableringen af anlæg af den nævnte beskaffenhed og for at kunne tilrettelægge det fremtidige videnskabelige og tekniske forskningsarbejde, der vil have berøring med en række videnskabsområder, f. eks. medicin, biologi, geologi og jordbrugslære, samt områder indenfor teknik og industri, vil det være påkrævet“

Man ser altså, at det arbejde, der nu skal tages fat på, er meget vidtspændende og kommer til at berøre mange interesser. Vi er enige med ministeren i, at opgaverne bør tages op.

Den højtærede minister foreslår, at arbejdet skal underlægges en kommission. Ifølge bemærkningerne anser regeringen

„det for naturligt at lovfæste atomenergikommissionen, hvorved der sikres videnskaben og de væsentligste med udnyttelsen af atomenergien forbundne produktions- og samfundsinteresser direkte indflydelse på arbejdets tilrettelæggelse.“

Ja, hvem skal med, og hvem skal udelukkes? Der eksisterer intet minimum for antallet af medlemmer, og man har således et ganske vidt spillerum. Det kan blive en hel rigsdag, besværlig at arbejde med. Men der er naturligvis store interesser gemt i spørgsmålet, og derfor er det vanskeligt at løse. Ministeren foreslår endvidere, at der skal oprettes et forretningsudvalg og desuden et koordinationsudvalg mellem på den ene side kommissionen og dens administration og på den anden side de pågældende ministerier og institutioner. Jeg og mit parti finder det meget indviklet, at der er to forskellige store organer at tage hensyn til, og at der kan blive fare for, at kommissionen bliver ganske uarbejdsdygtig. Jeg vil gerne spørge ministeren, om han føler sig bundet til den i huj og hast og i dølgsmål i sin tid nedsatte atomenergikommission? Jeg synes, at alle de opgaver, der her ligger for, nok kunne trænge til en nøjere overvejelse, end der var mulighed for i den korte tid inden den sidste atomenergikommissionens nedsættelse.

Mit parti finder, at kommissionens beføjelser, som findes angivet i § 3, og som skal fastsættes af finansministeren efter forhandling med kommissionen, kan blive meget vidtrækkende, også finansielt. Sammen med finansministeren får kommissionen faktisk mulighed for at oprette et stort departement plus tekniske værker; det ene fører det andet med sig. Dette er en meget, meget vidtgående bemyndigelse, som mit parti ikke kan gå med til under den foreslåede form.

Mit parti er enig i, at hele dette område skal lovfæstes, og jeg ved nok, at der er noget, der hedder finansudvalget, og at dette naturligvis skal bevilge de midler, der skal til; men hvad den beføjelse, der ligger i lovforslaget, kan føre til med hensyn til ansættelse af nye folk og ditto udgifter, oprettelse af nye værker o. s. v.,